

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÖMER SABANCI'NIN

**“TÜRK EKONOMİSİNİN BUGÜNÜ VE YARININ
DEĞERLENDİRİLMESİ” KONFERANSI**

KONUŞMASI

**25 Ekim 2004
Harp Akademileri**

TUSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax:(90-212) 249 13 50
Fax:(90-312)428 86 76
Fax:(32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Harp Akademilerinin Değerli mensupları, Değerli Konuklar,

TÜSİAD Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerlendirmelerime başlamadan önce sizlere kısaca TÜSİAD'dan bahsetmek istiyorum.

TÜSİAD, bugün 500'ü aşkın üyesi ile Türkiye'nin başlıca sanayi ve hizmet sektöründeki firmaların kuruluşlarının sahip ve yöneticilerinden oluşmaktadır. Üyelerimizin temsil ettiği kuruluşlar Türkiye'de yaratılan toplam katma değerın yaklaşık yarısını gerçekleştirerek ve Türkiye ekonomisinde belirleyici bir öneme sahip.

TÜSİAD, kuruluşundan bu yana geçen 30 yıllık süre içinde, gerek demokratikleşme, hukukun üstünlüğü, insan hakları ve liberalizm boyutunda, gerekse rekabetçi piyasa ekonomisi alt yapısı ile Avrupa Birliği'ni her zaman referans noktası olarak göstermekte ve AB ile üyelik perspektifi doğrultusunda çalışmalarını sürdürüyor.

TÜSİAD, 1987 yılında Avrupa iş dünyasının çatı kuruluşu olan UNICE'ye üye oldu, bugün ise Brüksel Temsilciliği (1996), Berlin (2003) ve Paris (2004) Bürolarıyla, Avrupa'daki iletişim ağını genişletti. Bunların yanı sıra, özellikle AB'ye üye ve üye adayı olan ülkelerin devlet ve hükümet yetkilileri nezdinde lobi faaliyetlerini yoğun olarak yürütüyor.

Hiç şüphesiz TÜSİAD'ın ağırlıklı çalışma konusu Türkiye ekonomisinin mevcut durumu ve dünya üzerinde rekabet gücünün artırılması için alınması gereken önlemler, uygulanması gereken politikalar. Öncelikli olarak, 2000-2001 krizlerine Türkiye'yi götüren ekonomik yapıyı ve bu yapının nasıl değiştiği üzerinde durmak istiyorum. Geçmişini anlamadan ve değişimi tespit etmeden, geleceği doğru tahmin etmek ve şekillendirmek mümkün değil.

Harp Akademilerinin Değerli mensupları,

Tarihin akışı içerisinde egemenlik kavramının değişik içeriklerde şekillendiği şahit oluyoruz. Ortaçağın feodal yönetimleri yerini yeniçağda askeri imparatorluklara bıraktı, mutlak hakimiyete dayalı imparatorluklar ise çağımızda evrim geçirerek gücünü ekonomi toplumlarına devretti. Günümüzde egemenlik kavramı, sahip olunan ekonomik güçle eşdeğer hale gelmiş durumda. Küreselleşmeyle tanıştık. Dünyanın bir uç noktasındaki toplumsal bir gelişme, diğer uç noktasını hızla ve kolaylıkla etkileyebiliyor. 21.yüzyılın başlangıcında "kelebek etkisi"ni tam olarak hissedebiliyoruz. Nasıl ki Pekin'de bir kelebeğin kanatlarını çırpmasıyla oluşturduğu hava hareketi birkaç ay içerisinde Amerika'da bir fırtına başlatabilirse, Asya ülkelerinde başlayan bir ekonomik krizin etkileri Türkiye'nin de aralarında yer aldığı gelişmekte olan ülkelere kadar uzanabiliyor.

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Ülke olarak bu dinamik ve akışkan bir yapıya ayak uydurmaya çalışıyoruz. Bu değişim sürecinin doğrudan veya dolaylı olarak Türkiye'nin geleceğine ilişkin beklentilerle ilişkisi var ve bu beklentilerin ekonomiye kaçınılmaz biçimde yansımaları olacağını biliyoruz. Ama, izninizle ben bugün, doğrudan yalnızca ekonomiyi ele almak ve Türkiye ekonomisi ile ilgili kapsamlı bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Kolay olmayacak. Çünkü yakın tarihimizde büyük dalgalar, çalkantılar, çelişkiler yaşadık. Tüm göstergeler Türkiye'yi üçüncü dünya ülkesi kategorisine koyarken, IMF, OECD, NATO gibi uluslararası kuruluş üyelikleri zenginler kulübünde yer almanın keyfini tattık. Ama esasında baktığımızda, uzunca bir süre mütevazı ekonomimizle içimize kapalı kalmayı tercih etmişiz. Popülist politikalarla ekonomik temellerdeki bozulmanın üstünü örtmüştük. Liberalleşme reformlarıyla ekonomimizi dışarıya açabilmişiz, ancak popülizmden yakamızı kurtaramamışız. Nihayetinde, küçük-büyük çok sayıda ekonomik krizler yaşadık. Daha da kötüsü, bu krizleri çoğu kez hemen uygulanmaya konulan ve yapısal iyileştirmelerden çok piyasaları hemen etkilemeyi hedef alan önlemlerle aşmaya çalıştık. Ancak, bu hevesler, Türkiye'nin yapısal sorunlarının giderek büyümesine ve karmaşıklaşmasına neden olmaktan öteye gidemedi. Mevcut krizler nedeniyle IMF ile şimdiye kadar 18 anlaşma yapıldı, özellikle son on yılda bir çok ekonomik program hazırlandı. Sorunların kronikleştiği, enflasyonun kabullenildiği ve ağır bir borç yükünün altına girdiğimiz bir dönem yaşadık. Bugün artık o koşullar değişti. Sorunlarımızla yüzleşiyoruz. En az o kadar önemli, dünya değişti. Sovyetler Birliği dağıldı; Doğu Avrupa AB'ye girdi; Dünyanın en hızlı kapitalistleşen ülkesi Çin, şimdi dünyanın en önemli ekonomik güçlerinden birisi haline geldi. Bu rüzgarlar eserken, Türkiye de ekonomik, siyasi ve düşünsel düzeylerde olgunlaştı.

Toplum olarak yaşadığımız istikrarsız süreçlerden hepimiz dersimizi almış olmayız ki, son krizle birlikte, kronik hale gelen sorunlar karşısında uygulamaya başladığımız programı, hükümet değişikliklerine rağmen devam ettirebildik. Önceki deneyimlerimizde olduğu gibi solugumuz kesilmedi, sorunlarımızla ilk temas ve tanışma dönemini başarılı bir şekilde atlattık. Ekonomik programın öngördüğü sıkı maliye ve para politikalarının meyvelerini vermeye başladığı bir 2 yıl geçirdik. Şimdi, uygulanan ekonomik programın ekonomimize kazandırdıklarını ve daha hangi kazanımlara ihtiyacımız olduğunu değerlendirebilmemiz açısından uygun bir dönemdeyiz. Bu çerçevede sizlere, ekonominin içinde bulunduğu mevcut durum hakkında genel bir değerlendirme yapmak istiyorum.

Öncelikle, programla birlikte, ekonomik temellerdeki güçlenmenin belirginleşmeye başladığını belirtmek isterim. Enflasyon düşerken, üst üste iki yıl öngörülenin üzerinde büyüydük, yatırım ve tüketim kararlarımız açısından olumlu atmosferi yakalayabildik.

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Ekonomik ilişkilerin yeniden yapılandığı bu süreçte yüksek verimlilik artışları gerçekleştirdik, maliyetlerimizde ise önemli ölçüde gerilemeler yaşadık. Özellikle, geçtiğimiz yılın ikinci yarısında yaşanan gelişmeler nedeniyle, ekonomideki tüm göstergelerde ve beklentilerde hissedilir bir iyileşme yaşandığına hepimiz şahit olduk.

2004 yılına ilişkin göstergeler de ekonomide “düşük enflasyon-yüksek büyüme” sürecinin devam ettiğine işaret ediyor. Aralıklarla ortaya çıkan olumsuz dış konjonktüre karşın, ekonomimiz, sene sonu hedeflerinin yakalanmasına imkan tanıyacak bir seyir izliyor. Ekonomik beklentiler iyimserliğini sürdürüyor.

Enflasyonda 30 yıldır görülmeyen bir düşüş süreci yaşıyoruz bu sene sonunda tek haneli rakamla tanışacağız. Aynı zamanda, rekor büyüme ile bu yılki büyüme rakamı enflasyon oranını geçecek. Gene bu sene zarfında dış ticaret hacmimiz 150 milyar doları aşarak dünya ekonomileriyle entegrasyonumuzu kanıtlayacak. Sürekli eleştirdiğimiz kamudaki savurganlık son bulmuş görünüyor. Bir zamanlar sürdürülemez diye nitelendirilen borç yükümüz Maastricht kriterine yaklaşmakta. Paramız ise gücünü korumakta. Ekonomimiz pozitif beklenti-pozitif ekonomik gelişme biçiminde özetlenebilecek bir yapıya oturdu. Bu olumlu konjonktür, yapısal reformlarla destekleniyor. Refahımız artıyor.

Ancak, bu noktada bir konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Makroekonomik politikaların başarısı kısa dönemli büyüme-küçülme sarmalları ile değil, uzun dönemde sürdürülebilir bir büyüme performansı ile ölçülmektedir. Makroekonomik dengeler açısından altyapısının yeni yeni iyileşmeye başladığı ekonomimizde ise, her küçülmeden sonra hızla sağlanan yüksek büyüme “başarı” olarak nitelendirilmiştir. Geçtiğimiz iki yıldaki yüksek ekonomik büyümeye rağmen son beş yıldaki reel büyüme ortalaması %1’in altında gerçekleşmiş, birbirini izleyen büyüme ve küçülmeler istikrarsızlığın göstergesi olmuştur. Bu durum sürekli şikayetçi olduğumuz düşük yabancı sermaye yatırımları da biraz olsun açıklamakta. Bu çerçevede değerlendirdiğimizde, 2002 ve 2003’te yıl hedeflerinin üzerinde gerçekleşen büyüme, 2004 yılına ilişkin yüksek büyüme beklentisi ve 2005 için de yine en az %5’lik büyüme öngörüsü Türkiye ekonomisinin sürdürülebilir büyüme patikasına girebileceğine dair olumlu sinyaller vermekte. Ancak, bugün gelinen noktada ekonomik istikrar açısından önemli kazanımlar sağlanmasına karşın, kat edilmesi gereken daha çok mesafe olduğu açıktır. Bu mevcut performansın korunabilmesi ve Türkiye ekonomisinin önünde bulunan fırsatın değerlendirilebilmesi için hükümetin rehavete kapılmayıp, mali disiplinle sağladığı düşük enflasyon-yüksek büyüme yörüngesinden uzaklaşmaması gerekmektedir. Rehavete kapılacak lüksümüz bulunmamaktadır. Nihayetinde, Türkiye ekonomisi açısından kritik önem taşıyan ve sonuçlarının dikkatle değerlendirilmesi gereken belirli dönemler ve artan riskler mevcuttur.

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel:(32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax:(90-212) 249 13 50
Fax:(90-312)428 86 76
Fax:(32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Risklerin başında, azaltabildiğimiz ancak henüz ortadan kaldıramadığımız “ekonominin kırılabilirliği” yer almakta. Tarihsel olarak baktığımızda ekonominin bu zafiyetini temelde iki ana değişken oluşturuyor. Bunlardan ilki, Türkiye ekonomisinde belirleyici rol oynamış olan siyasi güven ortamının sürdürülmesidir. Türkiye ekonomisinde döviz kurundan başlamak üzere faiz ve enflasyonun daha üst bir seviyede yeni bir dengeye taşınmasına neden olan temel gelişmeler ekseriyetle siyasi olmuştur. Zaman zaman bizi endişelendiren gelişmeler yaşadık. Endişelendiğimiz noktalarda, eleştirilerimizi de dile getirdik. Bu kimi zaman YÖK, İmam Hatip Liseleri, gibi milli eğitim meselelerimiz oldu. Kimi zaman, kadrolaşma ve TCK’ya zinanın suç olarak eklenmesi gibi konular gündemde yer aldı. Hükümetin siyasi güven ortamını bozacak bu gibi konulardan özellikle kaçınması gerekiyor. Zira, piyasalarda güven yıpranmasına neden olunması uygulanan ekonomik programın tamamen dışına çıkılması ile sonuçlanabilecektir.

İkinci unsur ise dış ekonomik gelişmelerdir. Özellikle son dönemde, ekonomideki riskler uluslararası ekonomik ilişkilerde yoğunlaşmakta. Hızla genişleyen dış açığımız ve yüksek petrol fiyatlarına rağmen, enflasyonla mücadelede güç kaybetmedik. Enflasyondaki düşüş ve sıkı maliye politikaları faiz oranlarını aşağı çekti, risk primini azalttı. Kamu kesimi açığı ve yatırım-tasarruf açığı azaldı. Kuşkusuz bu olumlu tablo, risklerden arınmış bir yapı arz etmiyor. Petrol fiyatlarındaki varil başına her 10 dolarlık artış, Türkiye’ye yıllık 1.8 milyar dolarlık ek maliyet getiriyor. Dolayısıyla petrolde yüksek fiyatların süreklilik kazanması önümüzdeki dönem açısından önemli bir risk unsuru olarak karşımızda duruyor. Faiz yükselişlerinin gündemde olduğu küresel gelişmeler Türkiye ekonomisini de çok yakından ilgilendirmektedir. Finansman olanaklarının daralmasıyla birlikte kurda hızlanma ve ekonomide yavaşlama riskiyle karşı karşıya bulunmaktayız. Mevcut riskler, uygulanmakta olan ekonomik programdan sapılması durumunda ise son iki yıldaki tüm kazanımları yok edebilecek kadar güçlüdür. Bu nedenle, global ekonomideki gelişmelerin ekonomimizde yarattığı riskleri azaltmamız ve ekonominin bu tür gelişmelere olan kırılabilirliğini gidermemiz gerekiyor. Bunun için ise, ekonomik temellerdeki iyileşmenin, içinde bulunulan reform sürecinin daha ileriye götürülmesiyle desteklenmesi gerekmektedir.

Değinmek istediğim diğer bir konu, Türkiye’nin karşı karşıya kaldığı işsizlik sorunudur. Türkiye son on yılda yaşadığı ekonomik krizler nedeniyle büyüme ve istihdam alanında çok başarısız bir dönem geçirdi. İşsizlik oranları büyük sıçramalar gösterdi, 2001 yılında %12’nin üzerine çıktı. Ekonomideki tüm göstergelerde ve beklentilerde hissedilir bir iyileşme yaşandığından söz ediyoruz. Maalesef, ekonomideki iyileşmenin işgücü piyasalarına yansımaları henüz gerçekleşmedi. Reel ücretlerde gerileme devam etti, istihdam olanakları genişlemedi ve işsizlik problemi ciddiyetini korudu. İşsizlik oranını %10’un altına indiremedik. Ekonomideki daralmaların etkisiyle ortaya çıkan konjonktürel etkilerin yanı sıra, tarım ağırlıklı ekonomiden sanayi ve hizmet ağırlıklı ekonomiye geçişin yarattığı değişim süreci, istihdam alanında gerçekleştirilecek politikaların önemini ortaya koymakta. İstihdamın %35’inin tarım sektöründe bulunuyor olmasına karşın tarımın milli gelir içindeki payının %14’ün altında kalması, bu sektördeki düşük işgücü verimliliğine ve

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

yüksek bir gizli işsizlik oranına işaret ediyor. Geçtiğimiz sene içinde “Türkiye’de İşgücü Piyasası ve İşsizlik” raporu hazırladık. Bulgular, problemin büyüklüğünü sergiliyor. %14’ün üzerinde seyreden tarım-dışı işsizlik oranının azaltılabilmesi için her sene, neredeyse bir ordu büyüklüğünde, 550,000 yeni istihdam yaratılması gerekliliğini öngörüyoruz. Geçtiğimiz sene yaratılan 200,000 civarındaki istihdam sayısı ise, bu rakamın çok altında yer almakta. Bu sorunun altından kalkmamız lazım. Ülkemizin, gerek AB perspektifi gerek de yüksek işsizlik oranlarının yarattığı ekonomik, siyasal ve toplumsal sorunların giderilmesi açısından işsizlikle mücadelede başarılı olması şarttır. Bu noktada, sürdürülebilir ekonomik büyümenin önemini bir kez daha vurgulamak istiyorum. İstihdam artışı, şüphesiz yeni üretim kapasitelerinin kurulmasına, dolayısıyla yüksek bir büyüme temposunun gerçekleştirilmesine bağlıdır. Bu çerçevede, ekonominin geleceğine yönelik beklentilerin iyimser olduğu ve fırsat yakaladığımız bu dönemde, büyümenin aksatılmaması için ekonomik programın tavizsiz uygulanmasına devam edilmesi büyük önem taşıyor.

Harp Akademilerinin Değerli mensupları,

Ekonominin iç ve dış şoklara direncinin artırılması için önümüzdeki dönemde yapısal reformlara kararlılıkla devam edilmelidir. Enflasyondaki düşüşün korunması, mali disiplinin devamı, artan dış açığın finansmanı, ekonomik büyümenin artık istihdam yaratmaya başlaması gibi öncelikler, 2005 yılında doğru ekonomi politikaları uygulamalarının önemini daha da artırıyor. Bu noktada özellikle bir konunun altını çizmek istiyorum. Ekonomi politikalarının zorlaşması, güven ortamının korunmasını elzem kılıyor. Ekonomi yönetiminde gösterilecek titizlik ve beceri 2005 yılında da pozitif beklenti-pozitif ekonomik gelişme biçiminde özetlenebilecek yapının devamını mümkün kılacak ve 2005 sonu hedeflerinin yakalanmasına imkan tanıyabilecektir.

Mali disiplin ve yapısal reformlar... Türkiye’nin hali hazırda karşı karşıya olduğu sorunlu alanların üstesinden gelinmesi ve ekonomik yapının hızlı ve sağlıklı bir büyüme sürecinde olması ancak, kamu maliyesinin nihai olarak düzelmesiyle mümkün olabilecek. Bütçe açığının ve kamu borçlarının milli gelire oranı makul seviyelere ininceye kadar, ekonominin krizlere açık yapısı devam edecektir. Bu nedenle, maliye ve para politikalarındaki eşgüdümün zorlaşacağı 2005 yılında piyasa beklentilerinin yüksek tutulması sağlanmalı ve uygulama hatalarına her zamankinden daha da büyük bir hassasiyet gösterilmeli. Uzun vadede, yatırım-tasarruf dengesinin sağlıklı bir yapıya kavuşması için Türkiye ekonomisinin yüksek faiz-dışı fazla politikasına devam etmesi de 2005 yılı ekonomi politikaları açısından bir zorunluluk olarak karşımıza çıkıyor.

Önceki yıllara göre avantajımız mevcut. Düşük kur-faiz-enflasyon döngüsü ile birlikte büyüme ortamının yakalandığı mevcut konjonktür, ekonomide gerekli yapısal dönüşümlerin gerçekleştirilmesi için fırsat yaratmakta. Dezavantajımız ise, artık gecikmelere, engellemelere ekonominin tahammülünün kalmaması.

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxoffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Bir noktayı vurgulamak istiyorum. İçinde bulunulan reform sürecinin daha ileriye götürülememesinin sadece ekonomik değil politik bir maliyeti de olacaktır. Rehavete kapılacak lüksümüzün olmadığını da bir kez daha kamuoyuna ve hükümete hatırlatmak istiyorum.

IMF ile ilişkilerimizin sürdürülmesi, yapısal dönüşümün tamamlanması için uygun zemini sağlayacaktır. Diğer bir deyişle, yolumuza IMF ile devam etmemiz, karşı karşıya kaldığımız risklerden korunabilmemiz için güvenli limanı yaratacaktır. Bu çerçevede, hükümetin önümüzdeki üç yıl için öngördüğü IMF destekli ekonomik program cesaret verici buluyoruz. Unutmayalım ki, temel dengesizliklerin giderildiği bir makroekonomik ortamda göreceli olarak maliyetleri azalan yapısal reformların hükümet tarafından gerçekleştirilmesi, IMF ile yapılacak gözden geçirmelerin ötesinde orta ve uzun vadede sürdürülebilir büyümenin temellerini oluşturmaktadır.

Harp Akademilerinin Değerli mensupları,

Türkiye 2000 krizinden çıkış süreciyle başlayan, bugün tek parti iktidarı dönemiyle süren bir momentum yakaladı. Ülkece bizi dönüm noktasına, sıçrama noktasına getiren bu momentumu oluşturan kuvvetler bileşkesi şu üç maddede toplanabilir:

1. Türkiye, tek parti iktidarıyla, yakın geçmişteki koalisyonlarda gördüğümüz atalet ve istikrarsızlıkları büyük ölçüde geride bırakan bir yönetim yapısına kavuştu.
2. Onyılların sorunu enflasyon kontrol altına alındı. Ekonomik reformların gerçekleştirilmesi yönünde önemli mesafeler kat edildi. Tempo yavaş, direnç yüksek ama bir kez bu yola girilmiş olduğu da bir gerçek.
3. AB yolunda önemli hukuksal ve siyasal adımlar atmayı başardık. Bu adımlar, Türkiye'yi, Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi'nin denetim altında tuttuğu bir ülke olmaktan çıkardı. Kıbrıs konusunda, dünya kamuoyunun görüşlerini Türkiye lehine etkileyen bir açılım yaptık.

Bunlar yıllardır özlediğimiz son derece olumlu ve yol açıcı gelişmeler oldu. Buraya gelene kadar önümüzde hazır bir gündem vardı. Toplum bu gündem üzerinde büyük ölçüde uzlaşma sağlamıştı. O kadar ki, bu dönemin başında biz, "yaratıcılığa ihtiyaç yok. Mevcut yolu izlemek istikrarı sağlamak için yeterli," diyorduk. Şimdi, farklı bir noktadayız. Bir an için durup ileriye bakmanın zamanı geldi. Türkiye'nin, bu yakalanan momentumu bir sıçrama tahtasına dönüştürecek, geniş bir vizyona ihtiyacı

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

var. Önümüze, gelecek 5-10 yılı kapsayan bir gündem koymamız gerekiyor.

Bu gündemin hedefi, temel konularda kendi özgün çözümlerimizi üreterek, ihtiyaç duyduğumuz atılımları gerçekleştirmek ve gelişmiş ülkeler arasında yerimizi almak olmalıdır.

Kuşkusuz bu gündemin birinci maddesinde yine Avrupa Birliği olacaktır. 17 Aralık'a kadar, tüm kurumların, müzakerelerin açılması için gerekli çalışmalara odaklanması elbette kaçınılmaz. Ancak devletlerin "bir işi bitirelim, sonra ötekine bakarız" deme lüksü yoktur. O yüzden, müzakerelere başlama kararı bugün çıkmış gibi bir yol haritası çizmek, müzakerelere nasıl bir kurumsal yapı ile gireceğini şimdiden belirlemek gereklidir. Bu alanda TÜSİAD da kendini yeniden yapılandıracak ve müzakere sürecinde etkin bir destek mekanizması oluşturmak için gerekli değişimi bünyesinde gerçekleştirecektir.

Geleceğin Türkiye ekonomisini anlamak için öncelikle Türkiye'nin AB üyeliği sürecine bakmamız gerekiyor. Bunu yaparken de, yeri geldikçe TÜSİAD'ın bu alandaki çalışmalarından da söz etmek istiyorum.

Bildiğiniz gibi Türkiye-AB ilişkileri, Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu kuran 1957 tarihli Roma Anlaşması'nın hemen sonrasında 31 Temmuz 1959'da Türkiye'nin Topluluk'a Ortaklık Anlaşması için başvurusu ile başladı. 12 Eylül 1963'te aramızda Ankara Anlaşması imzalandı ve ilişkilerin "Hazırlık-Geçiş ve Son dönem" olmak üzere 3 dönemde gelişmesi öngörüldü. İlişkilerin üçüncü dönemi Avrupa Topluluğu-Türkiye Ortaklık Konseyi'nin 1/95 sayılı kararı ile Gümrük Birliği ile birlikte başladı.

Ankara Anlaşması, "üyelik öncesi bir ortaklık" ve aynı zamanda da "gelişme amaçlı bir ortaklık" olarak yapılandırıldı. Türkiye, gümrük birliği marifetiyle Topluluk'a tam üye olma isteğini ortaya koydu ve 40 yılı aşkın süredir "Ortaklık" ilişkisinde olduğu AB'ye üyelik yolunda önemli yol aldı. Kararlılığının ve azminin bir sonucu olarak Türkiye, Aralık 1999 Helsinki Zirvesi'nde aday ülke statüsünü kazandı.

Gümrük Birliği sürecinde Türkiye'nin kazanımları teknik donanım ile sınırlı kalmadı, Sanayimiz gelişti ve rekabet gücümüz arttı. Türkiye'nin dış ticaret hacminin yaklaşık % 50'sini AB ile olan ticareti oluşturuyor. Bu bağlamda, ekonomik ve ticari ilişkilerin dünyada büyük bir hızla bütünleşme sürecine girdiği bu yüzyılda, dünyanın en büyük ve en derin ekonomik bütünleşme modeli olan AB ile gerçekleştirilen Gümrük Birliği, esas olarak Türkiye'nin liberal ekonomi kurallarına uyum sağlamasına yardımcı oldu.

Gümrük Birliği konusunda gerek Türkiye'nin gerekse AB tarafının karşılıklı olarak yerine getirmesi gereken yükümlülükleri henüz tamamlanamadı. Ancak 1995'ten bu yana Türkiye'de gelişen süreç, ekonomik liberalleşme ile demokratikleşme arasında

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

ayrılmaz bir bağ olduğunu ortaya koydu.

TÜSİAD, kurulduğu 1971 yılından 1980'lerin ikinci yarısına kadar çalışmalarını daha çok ekonomi alanında sürdürerek Türkiye'nin serbest piyasa ekonomisi rejimini benimsemesinde öncü bir rol üstlendi. 80'lerin ikinci yarısı, siyasal istikrarsızlığın, ekonomik ve sosyal gelişmenin önündeki en önemli engellerden biri olduğunun belirginleştiği bir dönem oldu. Türkiye'de serbest piyasa ekonomisinin kalıcılığının, ancak toplumsal uzlaşma için diyalog kanalları olan, mümkün olan en geniş katımlı, çoğulcu demokratik bir siyasal yapı içinde sağlanabileceğini gördük. Böylece dikkatler Türkiye'nin tarihinden, kurumsal yapılarından, siyaset kültüründen kaynaklanan, ülkede ekonomik ve siyasal demokrasinin gelişmesini yavaşlatan etkenler üzerinde yoğunlaştı.

Bu çerçevede TÜSİAD, 1997 yılında "Türkiye'de Demokratikleşme Perspektifleri" başlıklı bir rapor yayımlayarak demokratikleşme sorunlarını ve çözümlerini "Siyasal Sistem", "İnsan Hakları" ve "Hukuk Devleti" başlıkları altında, somut mevzuat değişikliği önerileri olarak hükümetin ve kamuoyunun dikkatine sundu. Rapor, Türk özel sektörünün evrensel standartlarda bir demokrasi arayışının en somut irade belgesi olarak algılandı ve gerek yurt içinde gerekse ABD ve Avrupa Birliği siyasi ve idari çevrelerinde etkili oldu.

TÜSİAD, demokratikleşme ile ilgili çalışmalarını giderek Avrupa Birliği tam üyeliği için müzakerelere başlamamızın ön şartı olan Kopenhag siyasi kriterlerine odakladı ve kriterlere uyum yolunda varılan noktayı değerlendiren raporlarını hem yurt içinde hükümetin ve kamuoyunun hem de yurt dışında AB organlarının ve Avrupa özel sektörünün dikkatine getirmeyi sürdürdü.

Bildiğiniz gibi, 6 Ekim'de açıklanan Avrupa Komisyonu'nun İlerleme, Tavsiye ve Etki Raporları'nda Türkiye'nin Kopenhag siyasi kriterlerini karşıladığı ve bu doğrultuda müzakerelere başlanması tavsiye edildi.

Bu bağlamda, Türkiye'nin AB üyeliği için müzakerelere başlamasının ekonomik açıdan etkilerine de değineceğim.

Makroekonomik istikrarı sağlamış bir Türkiye'ye AB üyeliğinin getirisi de yüksek olacaktır. AB üyeliği, üye olan ülkelerin ekonomileri üzerinde hızla olumlu etki göstermekte. Ekonomileri diğer Avrupa ülkelerine oranla daha az gelişmiş olan bazı ülkeler, AB üyesi olduktan sonra ekonomik açıdan büyük gelişme kaydetmişlerdir. Bu gelişme, milli gelirden kişi başına düşen paya bakarak izlenebiliyor. 1980'den 2000 yılına kadar olan 20 yıllık zaman diliminde İspanya, kişi başına milli gelirini 3

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

katından fazla artırdı. Aynı şekilde Portekiz'in artışı 4 kat, komşumuz Yunanistan'ın ki ise 3 kat oldu. Türkiye ise bu 20 yıllık dönemde, diğer ülkelerden zaten oldukça

düşük olan kişi başına düşen milli gelirini ancak iki katına çıkarabildi.

AB üyeliği, yıllardır cezbedemediğimiz yabancı yatırım miktarını da artıracaktır. Ekonominin büyümesinde ve büyüme hızının artmasında rol oynayan doğrudan yatırımlar konusunda, Türkiye'nin benzersiz coğrafi konumu, nitelikli iş gücü, dinamik ekonomisi ve liberal mevzuatı ile zaten varolan uygun yatırım ortamının daha da geliştirilmesi yönünde çok yönlü tanıtım ve teşvik faaliyetleri gerçekleştiriliyor.

Türkiye, 1990 yılından günümüze kadarki 14 yıllık sürede her yıl için ortalama 1 milyar dolarlık yabancı sermaye çekti. Bu miktarı arttırmak için Başbakanlığa bağlı Yatırım Ortamını İyileştirme Koordinasyon Kurulu-YOİKK 2001 yılında faaliyete geçti. YOİKK bünyesinde kurulan 9 alt komite ile, gümrüklerden sektörel lisanslara, şirket kuruluşundan teşvik ve vergilere kadar geniş bir perspektifte Türkiye'nin yatırım ortamını ilgilendiren sorunların tespiti ve bunların çözülmesine ilişkin çalışmalar sürdürüyor. Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu'nda doğrudan yabancı yatırımların özendirilmesi, yabancı yatırımcıların haklarının korunması, yatırım ve yatırımcı tanımlarında uluslararası standartlara uyulması ve bürokratik engellerin kaldırılması öngörülüyor.

AB üyeliği, üye olan ülkelere yabancı sermaye akışının gözle görülür miktarda artmasına ön ayak oluyor. Bu konuda biraz daha ayrıntıya girecek olursak, bir ülke için AB üyesi olmanın da ötesinde üye adaylığının elde edilmesi ve üyelik müzakerelerine başlanması o ülkenin ekonomik göstergelerine olumlu yansıyor. Söz konusu ülkelerin ekonomik büyüme oranları ve gelir düzeyleri geçmiş dönemleri ile karşılaştırılmayacak bir şekilde yükseliyor. Gerek Güney Avrupa, gerekse Doğu Avrupa ülkelerinin ekonomik göstergeleri bu konuda zengin kanıtlarla dolu. AB fonlarından yararlanan ve önemli miktarda doğrudan yatırım alan bu ülkelerle karşılaştığımızda, ülkemiz ağır bir iç ve dış borçlanma gerçekleştirmiş olmasına karşın, çok yetersiz bir büyüme performansı sergiliyor. 1986 ve 1998 yılları arasında ülkemizdeki yaşam standardı AB ortalamasının yüzde 30'unda kalırken, aynı dönemde söz konusu rakam Yunanistan için yüzde 66, Portekiz için yüzde 74 ve İspanya için yüzde 81 oldu. Hesaplamalarımıza göre Türkiye, önümüzdeki on yıl kişi başına milli gelirini yüzde 5 arttırdığı takdirde 800 milyar Euroluk bir ekonomik güce ulaşacaktır. Böylece, satın alma gücü paritesine göre 10,000 Euro ile AB'nin ortalama hayat standardının yüzde 55'i yakalanabilir.

Bu çerçevede, Türkiye'nin AB ile üyelik müzakereleri başlayınca, satın alma gücü paritesi ile her yıl GSMH'nin yaklaşık %2'si kadar doğrudan yabancı sermaye girişi mümkün olacak.

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C.: 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Türkiye için AB üyeliği, aynı zamanda makroekonomik istikrarın da sağlanması anlamına geliyor. Bu itibarla Türkiye, ekonomik istikrarın sağlanması yönünde yürütmekte olduğu reform programıyla istikrara kavuşacaktır.

Türkiye'nin AB'ye üyeliği, her iki tarafın da kazançlı çıkacağı bir çözümdür. Türkiye'nin ekonomisi, Irak savaşı ve beraberindeki ekonomik krizlere karşın, 2003'de %9.1'lik bir büyüme ile dünyada Çin'den sonra ikinci sırada yer almıştır. Türkiye, geniş iç pazarı ile AB'nin ekonomik yapısına yeni bir dinamizm kazandıracak ve her iki tarafın karşılıklı rekabeti ekonomik büyümeye olumlu etkide bulunacaktır.

Ekonomik liberalleşme programı kesintiye uğramadan sürdürüldüğü takdirde kişi başına düşen milli gelirin 10 bin doların üzerine çıkacağını tahmin ediyoruz. Sadece sanayi ürünlerde değil, tarım, hizmetler ve kamu alımlarında da gündeme gelecek olan karşılıklı serbestleşme her iki tarafın firmalarına yeni iş olanakları, dolayısıyla istihdam sağlayacak, ayrıca yabancı sermaye yatırımlarının oranı artacaktır.

Türkiye, sadece kendi ekonomik potansiyeliyle değil, yer aldığı stratejik coğrafya ile da AB ekonomisine katkı sağlayacak. Türkiye, doğuyu Avrupa'ya bağlayan ve giderek önem kazanan enerji, ulaştırma, iletişim şebekelerinin kilit noktasındadır. Türkiye, Orta Asya, Karadeniz Ekonomik İşbirliği ve Ekonomik İşbirliği Teşkilatı ülkeleriyle kapsamlı ticari ilişkiler geliştirdi. Türkiye bu sayede, AB'nin bu pazarlara açılmasına ve Avrupa ekonomisi için hayati önem taşıyan hammadde ve girdilerin teminine katkı sağlayacak.

Bunun yanında AB ülkelerinde yerleşik Türk girişimci gücü, sahip olduğu 80 binin üzerinde işyeriyle, daha şimdiden on binlerce Avrupalıya istihdam sağlayacak ekonomik güce ulaşmıştır. Nüfusu ciddi bir yaşlanma tehlikesiyle karşı karşıya bulunan AB ülkelerine karşılık, Türkiye dinamik ve genç bir nüfusa sahiptir. Türkiye nüfusunun yaş ortalaması 27 olup, nüfusun % 70'i 35 yaşın altındadır. Bu bakımdan, Türkiye'nin tam üyeliği, AB'nin demografik yapısını olumlu yönde değiştirecektir.

Harp Akademilerinin Değerli mensupları,

Konuşmamın son bölümünü Türkiye'nin niye AB'ne üye olması gerektiğini konusuna ayırmak istiyorum. Sizlerin de çok iyi bildiğiniz gibi, I. Dünya Savaşı, dünyada imparatorluklar döneminin sonu oldu. Yıkılan imparatorlukların yerini ulus devletler aldı. Osmanlı imparatorluğu yerine de Atatürk'ün önderliğinde Türkiye Cumhuriyeti kuruldu. Aradan geçen yüz yıldan sonra ise, bu kez de ulus devletler, egemenlik haklarını supranasyonel otoritelere devretmeye başladılar. Mal, hizmet ve sermaye akımlarının liberalleştiği günümüzde uluslararası ticarete giderek ulus devletlerin bağımsız politika belirleme dönemi kapandı. Dünya Ticaret örgütü ülkeler arası ekonomik ilişkilerin düzenlenmesinde artan bir rol oynamaya başladı. Bu

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara: İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

küreselleşme çağında, ülkeler dünya rekabetinde var olma mücadelesinde ekonomik entegrasyon çabaları içine girdiler. Bugün Amerika'da NAFTA, Avrupa'da Avrupa Birliği, Uzak Doğu'da ASEAN başta olmak üzere farklı yoğunluklarda ekonomik bütünleşme hareketleri bugünün ve geleceğin dünyasına damgasını vuruyor. Bu ekonomik bloklaşma hareketlerinin dışında kalan ülkeler izolasyon tehdidi altında kalıyor. Ülkelerin demokratikleşme sürecinin yeterince derinleşmediği durumlarda, bu izolasyon sadece ekonomik boyutla da sınırlı kalmayabiliyor.

Avrupa Birliği, bu bütünleşme çabaları arasında, ekonomik birliğin de ötesine giden en kapsamlısı. Avrupa'daki ülkeler 1920'lerin otoriter ve otarşik devlet modelinden piyasa ekonomisi, serbest dış ticaret, çoğulcu ve katılımcı demokrasi, bireysel hak ve özgürlükler temeli üzerinde yapılanmış devlet modelini benimsediler. Avrupa Birliğini oluşturan bu değerler aynı zamanda günümüzün modern toplum anlayışının da temeli. Yüzyıllarda bu yana Avrupa'nın bir parçası olan Türkiye'nin de, çağımızın bu en ileri ve en kapsamlı ekonomik ve siyasi birliğine katılması, Atatürk'ün açtığı modernleşme yolunda çok önemli bir aşama oluşturacak.

AB üyeliği, ekonomi politikalarımızı, ekonominin yapısal bozukluklarının ürettiği sorunlara çare yetiştirmekten, riskleri kontrol altına almaya çalışmaktan daha öteye taşıyan bir vizyondur. 70 milyonu aşkın nüfusu, her gün işsizler ordusuna katılan binlerce genci, gelişmiş ülkeler arasında yer alma idealleri ile Türkiye, hızlı, istikrarlı, sürdürülebilir bir büyüme çizgisini yakalamak zorunda. Bu yeni vizyon, cesaretle gerçekleştirilecek değişimi bize sunmakta. Türkiye, vatandaşına en temel haklarını gelişmiş ülkeler seviyesinde kullanma imkanını sağladığında, siyasi kültürünü geliştirdiğinde, ekonomisini güçlendirdiğinde, doğal olarak bölgede daha fazla söz sahibi olacaktır. Türkiye'nin "muasır medeniyetler" arasında yer alması için bugün izlenecek yol bu olmalıdır.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyor, hepimizi bir kez daha saygıyla selamlıyorum.

TUSIAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul: Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 80050 İstanbul - Türkiye
Ankara : İnan Cad.No:39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel: 13,Avenue Gaulois, des 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 USA

Tel: (90-212)249 19 29
Tel: (90-312)468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70

Fax: (90-212) 249 13 50
Fax: (90-312)428 86 76
Fax: (32-2) 736 39 93
Fax: (1-202) 776 77 71

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad.org

web sitesi: www.tusiad.org